

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Ryszard Małecki

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Małgorzata Radomska-Stęplewska

Sędzia Sądu Okręgowego Anna Kulczewska-Garcia

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2021 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. R.

przeciwko M. K.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 18 czerwca 2020 r.

sygn. akt I C 1207/16

I. oddala apelację;

II. kosztami postępowania apelacyjnego obciąża pozwaną i w związku z tym:

a) **zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,**

b) **przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu na rzecz adw. A. C. kwotę 738 zł brutto tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu,**

c) **nieuiszczoną opłatą od apelacji obciąża Skarb Państwa.**

Małgorzata Radomska-Stęplewska Ryszard Małecki Anna Kulczewska-Garcia

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18 listopada 2015 roku powódka T. R. domagała się zasądzenia od pozwanej M. K. kwoty 2 000 euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 września 2015 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko podała, że zawarła z mężem pozwanej w dniu 2 lipca 2011 roku umowę pożyczki na kwotę 2 000 euro, a termin spłaty został oznaczony na 31 grudnia 2011 roku. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki był

weksel in blanco wystawiony przez E. K.. Mimo upływu terminu do zwrotu pożyczki E. K. nie uregulował należności. E. K. zmarł w dniu 5 września 2013 roku. Spadek po zmarłym nabyła w całości z dobrodziejstwem inwentarza pozwana M. K..

W dniu 21 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pismem z dnia 11 stycznia 2016 roku pozwana wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty i zaskarżyła go w całości. Domagała się oddalenia powództwa w całości i umorzenia postępowania.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2020 r., wydanym w sprawie I C 1207/16, Sąd Rejonowy Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w punkcie 1. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.000 euro wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 września 2015r. do dnia zapłaty - zastrzegając pozwanej prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na wartość ustalonego w spisie inwentarza stanu czynnego spadku po E. K., zmarłemu dnia 5 września 2013 r. w P., ostatnio stale zamieszkałemu w P.; w punkcie 2. przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu na rzecz adw. A. C. kwotę 1.476,00 zł (w tym podatek od towarów i usług) tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu; w punkcie 3. nieuiszczonymi wydatkami sądowymi obciążył Skarb Państwa; w punkcie 4. zasądził od pozwanej na rzecz powódki, kwotę 75 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy poczynił następujące rozważania:

Sąd nie miał wątpliwości, że powódkę i E. K. łączyła umowa pożyczki, która została stwierdzona pismem w dniu 2 lipca 2011 roku. E. K., jako pożyczkobiorca, zobowiązał się do zwrotu pożyczki do końca 2011 roku, wystawił także weksel in blanco oraz podpisał deklarację wekslową, z której wynikały zasady i sposób wypełnienia weksla przez T. R.. Zdaniem Sądu doszło do poprawnego uzupełnienia weksla – zgodnie z dołączoną deklaracją. Jeśli chodzi po podnoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia, Sąd uznał go za chybiony. Uwzględniając zasadność powództwa, Sąd zastosował art. 319 k.p.c. i zastrzegł prawo pozwanej do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na wartość ustalonego w spisie inwentarza stanu czynnego spadku po E. K..

Apelację od powyższego wyroku wywiodła pozwana.

Apelująca działając przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżyła orzeczenie w całości. Sądowi Rejonowemu zarzuciła

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegającej na:

a) nieuzasadnionym przyznaniu prymatu dowodom z dokumentów zaoferowanym przez stronę powodową oraz zeznaniom powódki, z jednoczesnym pominięciem dowodów zaoferowanych przez pozwaną, w tym dokumentów w postaci oświadczenia zmarłego E. K. o stanie majątkowym (na formularzu do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie o sygn.: IV RC 405/12 z dnia 9 lutego 2012 r. oraz listy jego długów),

b) niewłaściwym zinterpretowaniu informacji i danych pozyskanych z osobowych źródeł dowodowych, w tym w szczególności od świadka M. Ś., która w zasadzie potwierdziła, że E. K. wprawdzie pożyczał od powódki pieniądze, ale je oddawał,

c) pominięciu okoliczności, iż powódka zmieniła w toku postępowania stanowisko co do istotnych okoliczności zawarcia umowy pożyczki, tj. co do daty jej udzielenia, miejsca i sposobu przekazania środków finansowych,

d) niedostatecznym uwzględnieniu okoliczności, że rzekomy pożyczkobiorca E. K. nie żyje, a co za tym idzie nie może on potwierdzić ani zaprzeczyć temu, czy w ogóle w szpitalu podpisywał jakiegokolwiek dokumenty powódce oraz czy zaciągał u powódki pożyczki, których nie spłacił przed swoją śmiercią, w tym rzekomą pożyczkę objętą

niniejszym postępowaniem - co w świetle art. 6 k.c. oraz wobec dokumentów zaoferowanych przez pozwaną - nakłada na powódkę obowiązek udowodnienia nie tylko okoliczności podpisania dokumentów pożyczkowych, ale także faktycznego przekazania środków pożyczkobiorcy oraz tego, że pożyczka nie została zwrócona pożyczkodawcy,

e) pominięciu okoliczności, że powódka podjęła kroki w celu wyegzekwowania rzekomo niespłaconego długu dopiero w 2015 r., a więc na długo po śmierci E. K., a tym samym na długo po upływie terminu zwrotu pożyczki,

f) pominięciu okoliczności, iż nie doszło do formalnego przedłużenia terminu spłaty pożyczki, powódka nie wzywała E. K. do jej zwrotu ani do wykupu weksla po 31 grudnia 2011 r.,

g) pominięciu okoliczności, iż powódka nie wykazała, że pożyczka objęta postępowaniem była kiedykolwiek zgłaszana do Urzędu Skarbowego,

h) pominięciu okoliczności, iż nie doszło m.in. do poinformowania wystawcy weksla o wypełnieniu weksla i wezwania do stawienia się w siedzibie domycyliata lub innym miejscu płatności w celu dokonania zapłaty za weksel, za jego życia;

2. naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wyjaśnienia w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku z jakich przyczyn Sąd I instancji pominął oraz nie dał wiary dowodom w postaci: oświadczenia zmarłego E. K. o stanie majątkowym na formularzu do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie o sygn.: IV RC 405/12 z dnia 9 lutego 2012 r. oraz listy jego długów,

3. błąd w ustaleniach faktycznych, mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, polegający na nieprawidłowym przyjęciu, że:

a) E. K. zawarł z powódką ustną umowę pożyczki, następnie stwierdzoną na piśmie w dniu 2 lipca 2011 roku, w wyniku której doszło do przekazania przez powódkę kwoty 2.000 euro, która to kwota do śmierci E. K. nie została przez niego spłacona,

b) pozwana nie dysponowała informacjami dotyczącymi spraw osobistych i finansowych zmarłego E. K.,

c) nieczytelny „znak graficzny” na wekslu, umowie pożyczki i deklaracji wekslowej stanowi prawnie skuteczny „podpis” oraz że na wekslu nie powinno być adnotacji, do której umowy i deklaracji on przynależy, co skutkowało błędnym uznaniem, że doszło do poprawnego uzupełnienia ważnego weksla,

d) nie doszło do skutecznego podważenia ważności weksla przez pozwaną pod względem formalnym ani do zakwestionowania stosunku podstawowego łączącego strony umowy.

4. art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe poprzez jego niezastosowanie i błędne uznanie, że przedłożony w niniejszej sprawie weksel jest ważny, mimo tego, że podpis wystawcy jest skrajnie nieczytelny, tj. nie można w nim wyodrębnić żadnych konkretnych znaków literowych,

5. art. 6 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na wadliwym przyjęciu, iż wobec zaprzeczeń pozwanej oraz zaoferowanego przez nią materiału dowodowego, strona powodowa sprostała wymogom udowodnienia nie tylko formalnego zawarcia umowy pożyczki, ale także przekazania kwoty pożyczki zmarłemu oraz braku oddania pożyczonej kwoty,

6. art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uwzględnienie powództwa w całości, pomimo iż pozwana nie była faktycznym beneficjentem umowy pożyczki, na której istnienie powołuje się powódka oraz że strona powodowa - znając sytuację finansową zmarłego E. K. - zwlekała z wyegzekwowaniem od niego długu.

Mając powyższe na uwadze apelująca wniosła o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości,

II. zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu przed Sądem II instancji, nieopłaconej ani w całości ani nawet w części.

W odpowiedzi na apelację uczestniczka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej jako bezzasadna, podlegała oddaleniu w całości. Zarzuty w niej podniesione w żadnym stopniu nie podważyły trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia, stanowiąc jedynie subiektywną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego. Sąd Okręgowy bowiem w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną.

Na wstępie wymaga przypomnienia, że odwołanie się przez pozwanego do stosunku podstawowego wobec dochodzonego od niego roszczenia wekslowego, choć prowadzi do uwzględnienia również tego stosunku w ramach oceny zasadności roszczenia wekslowego, to jednak nie prowadzi do zmiany ani podstawy faktycznej ani prawnej żądania powoda. Nadal przedmiotem sporu jest roszczenie wekslowe z tą różnicą, że przy uwzględnieniu także stosunku podstawowego (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 11 marca 2011 r., II CSK 311/10, z dnia 7 maja 2009 r., IV CSK 549/08 i z dnia 3 czerwca 2015 r. V CSK 550/14). W orzecznictwie wskazuje się również, że podniesienie przez wystawcę weksla in blanco zarzutu wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym, nie powoduje zmiany rozkładu ciężaru dowodu i jego przeniesienia na powoda. Ciężar dowodowy wykazania, że weksel in blanco wypełniony został w sposób sprzeczny z porozumieniem – z uwagi na brzmienie art. 10 Prawa wekslowego – spoczywa na dłużniku. W procesie wekslowym dowód nieistnienia wierzytelności zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, które powstało na skutek wystawienia i wydania weksla. Posiadacz weksla nie musi zatem wykazywać okoliczności przeciwnej, w tym podstawy gospodarczej zobowiązania wekslowego ani tego, że podstawa ta w ogóle istniała czy przedkładać dowody wykazujące istnienie roszczenia wynikającego ze stosunku zobowiązaniowego, którego zabezpieczeniem był załączony weksel (por. uchwała Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, wyrok Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2008 r., III CSK 193/07). W procesie o zapłatę opartym na zobowiązaniu wekslowym rozkład ciężaru dowodu (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.) ulega odwróceniu. Innymi słowy, to dłużnik winien udowodnić, że kwota zadłużenia, na którą opiewał weksel nie istnieje lub jest mniejsza. Nie ma bowiem podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego uzasadniającego uzupełnienie weksla przerzucać na wierzyciela wekslowego.

W kontekście powyższego całkowicie chybione były zarzuty apelacji dotyczące naruszenia prawa procesowego. W świetle ukształtowanej w praktyce i nauce wykładni art. 233 § 1 k.p.c. nie może oznaczać jego naruszenia jedynie to, iż określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją skarżącego. Ocena dowodów należy bowiem do zasadniczych kompetencji jurysdykcyjnych (władzy judykacyjnej) sądu orzekającego i nawet sytuacja, w której z treści dowodu (materiału dowodowego) można wywieść wnioski inne, niż przyjęte przez sąd, nie stanowi jeszcze o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. (tak T. Ereciński (w:) Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, Część pierwsza, Postępowanie rozpoznawcze, t. 1, „Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis”, Warszawa 2004, s. 496; por. też orz. Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., sygn. akt II CKN 4/98). W orzecznictwie i literaturze wielokrotnie podkreślano, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd wywodząc wnioski faktyczne z przeprowadzonych dowodów, uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Za naruszające normę art. 233 § 1 k.p.c. uznać należy też dokonanie oceny niekompletnej (a więc niewszerehstronnej - pomijającej istotne dla poczynienia prawidłowych ustaleń fragmenty materiału procesowego). Wywodu takiego nie przedstawiono w apelacji, poprzestając wyłącznie na ponowieniu własnych ocen materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy. Sąd Rejonowy wskazał dowody, na których się oparł i dowody te zostały właściwie ocenione, a pozwana nie wykazała, aby Sąd ten - stosownie do powołanych argumentów - dopuścił się naruszenia prawa i dokonał nieprawidłowej oceny dowodów. Pozwana mogła zgłosić dowody dla odparcia twierdzeń powódki, w szczególności odnośnie do wygaśnięcia, chociażby częściowego, wierzytelności. Dowody takie

nie zostały jednak zgłoszone. W postępowaniu opartym na wekslu nie wystarczy, aby strona pozwana zakwestionowała twierdzenia przeciwnika, gdyż to na pozwanym, a nie na powodzie, spoczywa ciężar udowodnienia nieistnienia wiarygodności wekslowej lub jej istnienia w innej, niż dochodzona, wysokości (art. 6 k.c.). Pozwana nie przedstawiła zaś żadnych dowodów zapłaty jakiegokolwiek kwoty z sumy objętej pozwem, ani w żaden inny sposób skutecznie nie podważyła słuszności roszczenia powódki. Ewentualne zaś zarzuty, które mogłyby wpłynąć na zasadność kwoty, która była dochodzona z tytułu weksla, powinny być podniesione przez stronę pozwaną i przez nią wykazane. Wbrew zarzutom apelacji, obowiązki dowodowe w tym zakresie nie spoczywały na stronie powodowej.

Z niekwestionowanej treści § 3 umowy pożyczki, złożonej przez powódkę, wynika, że E. K. miał wystawić weksel in blanco, który T. K. mogła uzupełnić na sumę odpowiadającą kwocie zadłużenia tytułu rzeczonyj umowy, a oryginał weksla wraz z deklaracją wekslową miał być zwrócony pożyczkobiorcy po całkowitej spłacie pożyczki. Już sam fakt posiadania przez powódkę weksla i deklaracji wekslowej oznacza, iż umowa nie została należycie wykonana przez E. K.. Okoliczność przeciwną powinna w tej sytuacji wykazać pozwana, która w tym zakresie nie podniosła nawet żadnych konkretnych twierdzeń. Aktywność pozwanej ograniczała się jedynie do powołania się na dowody pośrednie (oświadczenie zmarłego E. K. o stanie majątkowym na formularzu do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie o sygn.: IV RC 405/12 z dnia 9 lutego 2012 r. oraz lista jego długów) i oparciu swoich wywodów **na domysłach i poszlakach, które ostatecznie okazały się niewystarczające do podważenia bezpośrednich dowodów przedstawionych przez powódkę.**

Pozwana nie wykazała, że spadkodawca spełnił świadczenie z umowy pożyczki, nie zaoferowała też dostatecznych argumentów dla sformułowania domniemania faktycznego z art. 231 kpc. – brak jest w okolicznościach sprawy dostatecznie silnych przesłanek domniemania – nie wystarczy przekonanie pozwanej, że dłużnik (spadkodawca) zwykle spłacał swoje długi albo że zaciągał pożyczkę dopiero, kiedy spłacił poprzednią, czy też że posiadał środki na spłatę pożyczki z dotacji.

Sąd Rejonowy nie naruszył także art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (dalej: „prawo wekslowe”), uznając trafnie, że złożony przez powódkę weksel był ważny. W szczególności niezasadny okazał się zarzut dotyczący niewłaściwego podpisu na wekslu.

Podpis wystawcy weksla musi obejmować co najmniej nazwisko. Wymaganie podpisania nazwiskiem to wymaganie napisania swojego nazwiska. Nazwisko to może być skrócone; pomijanie niektórych liter, zwłaszcza samej końcówki nazwiska jest w praktyce obrotu prawnego powszechne. Ma ono zresztą charakter względny, gdyż podpis, obejmujący w intencji podpisującego pełne nazwisko może swoim wyglądem przedstawiać się jako skrócone. Nie można zatem formułować ogólnych wskazań co do długości lub kształtu podpisu, poza tym, że ma on stanowić napisane nazwisko, niekoniecznie czytelnie, ale w sposób charakterystyczny dla osoby podpisanej. Istotne jest bowiem to, aby napisany znak ręczny przy całej tolerancji co do kształtu własnoręcznego podpisu stwarzał w stosunku do osób trzecich pewność, że podpisujący chciał podpisać się pełnym swoim nazwiskiem oraz że uczynił to w formie, jakiej przy podpisywaniu dokumentów stale używa. W razie złożenia przez wystawcę weksla podpisu w powyższej formie spełnienie wymagania przewidzianego w art. 1 pkt 8 lub w art. 101 pkt 7 nie będzie budzić wątpliwości osób, którym taka właśnie forma podpisu wystawcy jest znana. Dla pozostałych osób podpis nieczytelny będzie natomiast podstawą domniemania, że został złożony w formie zwykle używanej przez wystawcę (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1993 r., III CZP 146/93).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy opinia biegłej nie pozostawiała żadnych wątpliwości, że widniejący na wekslu podpis E. K. nie odbiegał zasadniczo od skróconego podpisu stosowanego przez niego zwyczajowo. Podkreślenia wymaga, że ostatecznie opinia biegłej w tym zakresie, po ustnych wyjaśnieniach złożonych na rozprawie, nie była przez pozwaną kwestionowana.

Chybiony był także zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową. Powyższa niezgodność wynikała zdaniem pozwanej z faktu niepoinformowania wystawcy weksla o wypełnieniu weksla za jego życia. W swojej argumentacji apelująca pomija, że zgodnie z deklaracją weksel mógł być uzupełniony w każdym czasie, a więc

także po śmierci wystawcy. Oczywistym jest, że po śmierci E. K. informowanie go o wypełnieniu weksla było bezprzedmiotowe. W kontekście powyższego przypomnieć należy, że długi, w tym wekslowe, podlegają dziedziczeniu. Pozwana jako spadkobierczyni E. K., przyjmując spadek z dobrodziejstwem inwentarza, weszła w jego sytuację prawną. Jednocześnie jak wynika z niekwestionowanego materiału dowodnego powódka w dniu 11 września 2015 r. wypełniła weksel z terminem płatności wyznaczonym na 23 września 2015 r. i wezwała pozwaną do wykupu weksla (k. 12).

Błędne było również stanowisko apelującej, że weksel powinien wskazywać, której umowy dotyczy. Treść weksla określa art. 1 prawa wekslowego. Nie ma w nim wymogu oznaczania stosunku podstawowego, którego zabezpieczeniem jest weksel.

Bezasadny był również zarzut w zakresie wskazującym na naruszenie art. 5 k.c. Jak wielokrotnie wyjaśniał Sąd Najwyższy zarzut nadużycia prawa podmiotowego powinien być uwzględniany wyjątkowo, uzasadniony okolicznościami rażącymi i nieakceptowalnymi ze względu na system wartości istniejący w społeczeństwie. Artykuł 5 k.c. ma charakter nadzwyczajny, gdyż przelamuje zasadę, że wszystkie prawa podmiotowe korzystają z ochrony prawnej a wartością samą w sobie jest pewność stosunków prawnych (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2002 r., III CKN 1115/00, z dnia 11 kwietnia 2013 r., II CSK 438/12). Ponadto nie jest wystarczające do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 5 k.c. jedynie ogólne powołanie się na naruszenie zasad współzycia społecznego. Strona bowiem powinna wskazać, jaka konkretnie zasada została naruszona, a ponadto winna wskazać pełną treść powoływanej zasady (por. wyrok Sądu Najwyższego z 14 października 1998 r., II CKN 928/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 roku, IV CSK 263/06). Apelacja tego wymogu nie spełnia.

W ocenie Sądu II instancji w niniejszej sprawie brak podstaw do zastosowania art. 5 k.c. z przyczyn wskazanych przez apelującą. Co więcej, rozstrzygnięcie sprawy w sposób postulowany przez skarżącą, polegające na odmowie ochrony roszczeniu strony powodowej, prowadziłoby do konsekwencji niesłusznych i nieakceptowalnych na gruncie nie tylko prawa, ale i wartości panujących w społeczeństwie (konieczność wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań). Tym bardziej, że odpowiedzialność za dług zmarłego męża została w przypadku pozwanej ograniczona wyłącznie do wartości ustalonego w spisie inwentarza stanu czynnego spadku po E. K..

Reasumując, wobec bezasadności zarzutów podniesionych w złożonym środku zaskarżenia, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. (punkt I).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie II zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Skoro apelacja została oddalona Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym. Ich wysokość ustalona została na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (ppkt a). Uwzględniono także wniosek pełnomocnika pozwanej o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, mając na uwadze treść oświadczenia zawartego w apelacji, obejmującego wynagrodzenie za postępowanie apelacyjne na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 16 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu wraz z należnym podatkiem od towarów i usług (ppkt b). Wobec udzielonego pozwanej całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych, nieuiszczoną opłatą od apelacji obciążono Skarb Państwa (ppkt c).

Małgorzata Radomska-Stęplewska Ryszard Małecki Anna Kulczewska-Garcia